

5.3. Závěry z jednání Etického panelu České televize

ETICKÝ PANEL ČESKÉ TELEVIZE

Usnesení k pořadu „Hádání o přírodě“ vysílanému dne 5. října 2004 v 17:00 na programu ČT2

Etický panel České televize se na svém 7. a 8. zasedání ve dnech 13. září 2005 a 11. října 2005 na žádost generálního ředitele České televize Mgr. Jiřího Janečka zabýval pořadem „Hádání o přírodě“, který s podtitulem „Ještě zelenější Národní park Šumava?“ vysílala Česká televize dne 5. října 2004 v 17:00 na vysílacím okruhu ČT2. Etický panel měl pro své jednání k dispozici úplný text stížnosti pana Ivana Breziny na tento pořad, podané dne 29. prosince 2004 (včetně příloh), a záznam pořadu.

Etický panel konstatoval, že na nejvhodnější způsob ochrany lesních porostů v Národním parku Šumava neexistuje jednotný, ale ani jednoznačně převládající odborný názor. Diskuse v pořadu „Hádání o přírodě“ se zúčastnili zastánci obou nejrozšířenějších konceptů ochrany šumavských lesů. Přítomnost hejtmana Jihočeského kraje RNDr. Jana Zahradníka a starostů obcí z oblasti Národního parku Šumava, stejně jako ředitele Národního Parku Šumava Ing. Aloise Pavlíčka, náměstka ministra životního prostředí či odborného pracovníka Botanického ústavu AV ČR zaručila reprezentativní zastoupení místních a regionálních zájmů, stejně jako zájmů resortu ochrany přírody.

Etický panel obecně nepovažuje za vhodné, aby diskusní pořad, věnovaný protichůdným názorům na určitý odborný problém, moderovala osobnost, která se ve věci angažuje na jedné či druhé straně sporu. Z tohoto pohledu nebyl výběr moderátora tohoto pořadu optimální, neboť PhDr. Vladimír Just publikoval četné články na obhajobu jednoho ze dvou rozšířených odborných názorů na nejvhodnější ochranu lesních porostů v Národním parku Šumava a v této věci se i jinak angažoval. Etický panel doporučuje, aby v obdobných případech Česká televize napříště respektovala princip předběžné opatrnosti, i když v případě zmíněného pořadu „Hádání o přírodě“ neshledal věcné pochybení moderátora.

Na základě záznamu pořadu Etický panel konstatoval, že pan Vladimír Just řídil pořad korektním způsobem a poskytl prostor k vyjádření ve srovnatelné míře všem účastníkům diskuse. Etický panel sice nepovažuje volbu moderátora v tomto případě za šťastnou, ale vzhledem k průběhu pořadu se nemůže ztotožnit s názorem stěžovatele, že „skutečným skandálem je výběr moderátora“. Pro tvrzení stěžovatele, že moderátor diskusi „řídil záměrně tak, aby se (odpůrci jeho názoru na ochranu lesních porostů v Národním parku Šumava) prakticky nedostali ke slovu“, nenalezl Etický panel v záznamu pořadu opodstatnění.

Etický panel se usnesl nezabývat se druhou stížností, obsaženou v citovaném dopise. Pan Brezina si stěžoval na pořad „Nedej se“ s podtitulem „Připojí se Česká republika svým hlasem k ochraně velryb?“, vysílaný dne 16. listopadu 2004 v 17:20 na programu ČT2. Námitky stěžovatele totiž nesměřovaly k pořadu samotnému, k jeho obsahu či zpracování.

V Praze dne 11. října 2005

Petr Hajn
Helena Illnerová
Jiří Peňás
Zdeněk Velíšek

ETICKÝ PANEL ČESKÉ TELEVIZE

Usnesení k pořadu „Hádání o přírodě“, vysílanému dne 4. ledna 2005 v 15:40 na programu ČT2

Etický panel České televize se na svém 8. zasedání dne 11. října 2005 na žádost generálního ředitele České televize Mgr. Jiřího Janečka zabýval pořadem „Hádání o přírodě“, který s podtitulem „Konec kácení v Národním parku Šumava?“ vysílala Česká televize dne 4. ledna 2005 v 15:40 na vysílacím okruhu ČT2. Etický panel měl pro své jednání k dispozici úplný text stížnosti paní Mgr. Lucie Pelákové na tento pořad, podané dne 9. ledna 2005 (včetně příloh), dopis dramaturga pořadu pana Pavla Bezoušky stěžovatele ze dne 31. ledna 2005, e-mailovou stížnost paní Mgr. Lucie Pelákové ze dne 3. března 2005 a záznam pořadu.

Jak Etický panel konstatoval už při projednávání stížnosti pana Ivana Breziny ze dne 29. prosince 2004 na pořad „Hádání o přírodě“, vysílaný dne 5. října 2004, „na nejvhodnější způsob ochrany lesních porostů v Národním parku Šumava neexistuje jednotný, ale ani jednoznačně převládající odborný názor“. Z tohoto důvodu Etický panel shledal, že vyjádření redaktorky pořadu při uvedení diskuse „Hádání o přírodě“ o „*drtivé většině odborníků*“, která údajně „*dospěla k jednoznačnému závěru*“ ve prospěch bezzásahového přístupu k ochraně lesních porostů v Národním parku Šumava, se nezakládalo na pravdě. Uvedení tohoto vydání diskusního pořadu „Hádání o přírodě“ bylo jako celek jednostranné a jeho dikce podle názoru Etického panelu neodpovídala požadavkům, kladeným na pořady televizní stanice veřejné služby.

Naproti tomu Etický panel neshledal, že by pan ing. Jiří Štich slovy stěžovatelky „*názor, který zastává většina odborníků na lesní ekosystémy (aktivní přístup k ochraně lesa proti kůrovci) obhajoval sám proti šesti*“. Účastníci diskuse reprezentovali širokou škálu názorů a pan ing. Štich měl v rámci pořadu dostatečný prostor k vyjádření svého mínění. Etický panel však nepokládá za vhodné, aby do diskusního pořadu bylo zasahováno stříhem, což se zjevně stalo v tomto případě. Jednotlivé výroky účastníků diskuse se tak totiž mohou ocitnout mimo relevantní kontext a vyznít jinak, než vyzněly v původních souvislostech.

Etický panel doporučuje, aby se odpovědný dramaturg pořadu stěžovatele za text uvedení tohoto pořadu písemně omluvil, neboť obsah ani forma vyjádření redaktorky na obrazovce nespĺňovaly požadavek nestrannosti a přesahovaly etický rámec televizního vysílání veřejné služby. Etický panel dále doporučuje, aby diskuse na odborná témata byly vždy uvedeny stručným redakčním shrnutím podstaty sporu a jeho dosavadního vývoje a aby do následné odborné diskuse, respektive do jejího záznamu nebylo zasahováno stříhem.

V Praze dne 11. října 2005

Petr Hajn
Helena Illnerová
Jiří Peňás
Zdeněk Velíšek

Informace o postojích odpovědných redaktorů a moderátorů České televize ke zjištění, uvedeným v usneseních Etického panelu České televize k pořadu „Hádání o přírodě“, k vydání ze dne 5. října 2004 a k vydání ze dne 4. ledna 2005, vyžádané Radou ČT (usnesení č. 249/16/05)

K usnesení Etického panelu České televize o pořadu „Hádání o přírodě“ ze dne 5. října 2004: Centrum publicistiky, dokumentaristiky a vzdělávání původně přijalo koncepci pořadu, založenou právě na tom, že jednotlivé besedy k úzce specializovaným tématům budou řídit odborníci na danou problematiku, a to bez ohledu na to, zda jsou ve věci sami zainteresováni, či nikoliv. V průběhu času se ukázala některá úskalí zvoleného přístupu a proto sami tvůrci pořadu pracují na jiném konceptu, v němž bude úloha moderátora posunuta. Vývoj nového formátu besedy je hlavním důvodem, proč nebudou pořady „Hádání o přírodě“ v I. pololetí roku 2006 součástí ekologického bloku „Na větvi“.

K usnesení Etického panelu České televize o pořadu „Hádání o přírodě“ ze dne 4. ledna 2005: za úvod pořadu, jehož dikce neodpovídala okolnostem, jsem se dne 16. listopadu 2005 písemně omluvila stěžovatelce, paní Mgr. Lucii Pelákové z občanského sdružení Šumava 21. Tvůrci pořadu zároveň akceptovali námitku k jednostrannosti prezentace odborných názorů na nejvhodnější způsob ochrany lesních porostů v Národním parku Šumava. V dalších vydáních pořadu „Na větvi“ budou proto usilovat o citlivější respektování různorodosti názorů na danou problematiku a o adekvátnější seznamování veřejnosti s celou jejich škálou.

Tvůrci pořadu dospěli nezávisle na usnesení Etického panelu k závěru, že je pro srozumitelnost pořadu nezbytné diskuse na odborná témata uvádět stručným shrnutím problematiky. Tento požadavek Etického panelu je tedy již v aktuálních vydáních pořadu „Na větvi“ splněn.

V Praze dne 16. listopadu 2005